

VENDIM

Nr. 9 Datë 04.02.2015

MBI MIRATIMIN E MARRËVESHJES MIDIS KESH SH.A. DHE OST SH.A. PËR SIGURIMIN E SHËRBIMEVE NDIHMËSE DHE TË BALANCIMIT TË SISTEMIT ELEKTROENERGJITIK.

Në mbështetje të nenit 8 pika 2, nenit 9, nenit 26, pika 1; nenin 35, pika 1, gërma b dhe pika 2, gërma b, si dhe neni 41, pika 3, gërma ç) të Ligjit 9072, datë 22.05.2003, “Për Sektorin e Energjisë Elektrike” i ndryshuar, 5.2 (i) dhe pika 7 gërma (f), paragrafi 4 të Modelit të Tregut të Energjisë Elektrike, të miratuar me VKM nr.338, datë 19.03.2008, i ndryshuar, Kapitullit V të Rregullave të Tregut të Energjisë Elektrike të miratuara me Vendimin e Bordit të Komisionerëve të ERE-s, nr. 68 datë 23.06.2008, të ndryshuar, Bordi i Komisionerëve të Entit Rregullator të Energjisë në mbledhjen e tij të datës 04.02.2015, pasi u njoh me relacionin e përgatitur nga Drejtorite Teknike të ERE, mbi kontratën “Për sigurimin e shërbimeve ndihmëse dhe të balancimit të sistemit elektroenergjitik” për vitin 2015 ndërmjet shoqërisë KESH sh.a. dhe shoqërisë OST sh.a ;

Konstatoi se :

1. Palët e kësaj marrëveshje janë subjekte juridike të legjitimuara për nënshkrimin e marrëveshjes “Për sigurimin e shërbimeve ndihmëse dhe të balancimit të sistemit elektroenergjitik” duke patur parasysh që :
 - Shoqëria KESH sh.a. është licencuar në aktivitetin e prodhimit të energjisë elektrike me Vendimin e Bordit të Komisionerëve të ERE-s, Nr. 23, datë 25.03.2009.
 - Shoqëria OST sh.a. është licencuar në aktivitetin e Transmetimit të Energjisë Elektrike me Vendimin e Bordit të Komisionerëve të ERE-s, Nr. 24, datë 26.03.2009
2. Marrëveshja është e nënshkruar nga të dyja palët.

Për gjithë sa më sipër Bordi i Komisionerëve të ERE-s,

Vendosi:

1. Miratimin e marrëveshjes “Për sigurimin e shërbimeve ndihmese dhe të balancimit të sistemit elektroenergjitik”, për vitin 2015, bashkëlidhur këtij vendimi
2. Ngarkohet Drejtoria Juridike dhe e Mbrojtjes së Konsumatorit të njoftojë palët për këtë vendim.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet nga data 01 Janar 2015 deri më datë 31 Dhjetor 2015.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

Votimi i Bordit të Komisionerëve të ERE-s për,

VENDIM

Nr. 09 Datë 04.02.2015

**MBI MIRATIMIN E MARRËVESHJES MIDIS KESH SH.A. DHE OST
SH.A. PËR SIGURIMIN E SHËRBIMEVE NDIHMËSE DHE TË
BALANCIMIT TË SISTEMIT ELEKTROENERGJITIK**

Anëtarët e Bordit

	Pro	Kundër
Petrit Ahmeti	_____	_____
Adriatik Bego	_____	_____
Abaz Aliko	_____	_____
Entela Shehaj	_____	_____
Maksim Shuli	_____	_____

KONTRATË
për
SIGURIMIN E SHËRBIMEVE NDIHMËSE DHE TË
BALANCIMIT TË
SISTEMIT ELEKTROENERGJITIK

Ndërmjet
OPERATORIT TE SISTEMIT TE TRANSMETIMIT
sh.a.

(më poshtë referuar si “OST” sh.a)

Adresa: Bulevardi “Bajram Curri”, Rruga “Viktor Eftimiu” Tiranë
dhe

KORPORATES ELEKTROENERGJITIKE SHQIPTARE

(më poshtë referuar si KESH sh.a)

Adresa: Blloku “Vasil Shanto“, Tiranë

OST sh.a dhe KESH sh.a më poshtë referuar si “Palët”

Tiranë, _____ 2014

Baza ligjore

- a) Baza ligjore për hartimin dhe nënshkrimin e kësaj Kontrate është Ligji nr.9072 date 22.05.2003 “Për sektorin e energjisë elektrike ” (i ndryshuar);
- b) Vendimi i Këshillit të Ministrave nr.338, datë 19.03.2008 “Për Miratimin e Modelit të Tregut të Energjisë elektrike”;
- c) Kodi i Rrjetit te Transmetimit, i miratuar dhe i ndryshuar me Vendim të Bordit të Komisionereve të Entit Rregullator të Energjisë vendim nr.123, datë 24.10.2008;
- d) Rregullat e Tregut të Energjisë Elektrike miratuar me Vendimin e Bordit të Komisionereve të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr.68 date 23.06.2008 “Rregullat e Tregut të Energjisë Elektrike”;
- e) Vendimi nr.24, datë 26.03.2009, me të cilin Enti Rregullator i Energjisë (ERE) ka vendosur rinovimin e liçencës për transmetimin e energjisë elektrike, OST sh.a.;

- f) Vendimet nr.23, datë 25.03.2009, nr.10, datë 06.02.2014, dhe nr.34, datë 13.05.2014, me të cilat Enti Rregullator i Energjisë (ERE), ka vendosur rinovimin përkatësisht të licensave për prodhimin, furnizimin publik me shumicë, dhe tregtimin e energjisë elektrike, KESH sh.a.-së;

Palët bien dakort si me poshte vijon:

Neni 1 **Perkufizime**

Përveç rasteve të percaktuara ndryshe në këto kontrate ose kur konteksti e kërkon ndryshe, të gjithë termat e mëposhtem do të kenë kuptimin e percaktuar në këto perkufizime:

‘Kontrate’ do të thotë kjo kontratë dhe të gjitha ndryshimet që mund të bëhen kësaj kontratë sëbashku me anekset dhe çdo dokumentacioni bashkëlidhur. **‘Data e fillimit’** do të thotë dita nga e cila kontrata fillon të bëhet efektive.

‘Muaji’ do të thotë periudha kohore e cila fillon në orën 00.00 të ditës së parë kalendarike të muajit dhe mbaron në orën 24.00 të ditës së fundit kalendarike të po atij muaji.

‘Viti’ do të thotë periudha kohore e cila fillon në orën 00.00 të ditës së parë të vitit kalendarik dhe mbaron në orën 24.00 të ditës së fundit të po atij viti kalendarik

‘OST sh.a’ është Operatori i Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike i cili operon bazuar në licencën e dhënë nga ERE.

‘KESH sh.a’ – Korporata Elektroenergjitike Shqiptare i cili operon bazuar në licencën e dhënë nga ERE.

‘Palët’ do të thotë OST sh.a dhe KESH sh.a.

‘ERE’ – Enti Rregullator i Energjisë.

‘Sistemi i Transmetimit’ është një sistem linjash, strukturash mbështetëse dhe pajisjesh transformuese e kontrolluese, që përdoren për transmetimin e energjisë elektrike.

‘Sistemi Elektroenergjitik’ është një sistem i nderlidhur, i përbërë nga Centralet e Prodhimit të Energjisë Elektrike, linjat, nënstationet dhe pajisjet shpërndarëse, për Transmetimin dhe Shpërndarjen e Energjisë Elektrike të konsumatorit.

‘Pjesëmarrës në Tregun e Energjisë Elektrike’ do të thotë një person i licensuar ose i autorizuar nga ERE për të marrë pjesë në tregun Shqiptar të energjisë elektrike me funksione të specifikuar.

‘Sherbime Ndhimese’ ku përfshihet dhe energjia balancuese, janë të gjitha shërbimet e nevojshme për operimin e sistemit të transmetimit dhe që bëjnë të mundur (i) ruajtjen e qëndrueshmërisë statike të Sistemit Elektroenergjitik, (ii) respektimin e programit të shkëmbimeve nderkufitare, (iii) mbajtjen e niveleve të tensionit brenda niveleve të lejuara, dhe (iv) rivendosjen e Sistemit Elektroenergjitik kur ka rënie të pjesshme ose të plote, në rastin e avarive të mëdha.

‘Rezerva e Rregullimit Primar të Frekuencës’ është ajo rezerva që në rast të devijimit të frekuencës nga vlerat e lejuara, aktivizohet automatikisht dhe plotësisht brenda 30 sec, duke vazhduar të jetë efektive për rreth 15 min, nëpërmjet kontrollit automatik RASH (Rregullatori Automatik i Shpejtësisë) të çdo agregati që mbahet vazhdimisht në punë.

‘Rezerva e Rregullimit sekondar frekuencë/fuqi aktive’ është ajo rezerva që me shfaqjen e devijimit të frekuencës dhe/ose shkëmbimit të energjisë nga vlerat e

lejuara dhe te skeduluara, vihet ne pune ne menyre automatike pas rreth 30 sec. dhe shfrytezohet plotesisht brenda nje intervali jo me te madh se **15 min.**

“Rezerva e Rregullimit Terciar” eshte reserve jo automatike qe aktivizohet me kerkese te Operatorit te Sistemit. Rezerva terciare perbehet nga pjesa e sinkronizuar (ne rrotullim) dhe pjesa e pa sinkronizuar qe duhet te behet eficente brenda nje intervali prej rreth 10 minutash, dhe sherben per mbajtjen ne eficence te rezerves rrotulluese si dhe perballimin e incidenteve te mundeshme ne gjenerim.

“Rezerva Rrotulluese” kjo rezerve perbehet nga rezerva e rregullimit primar, rezerva e rregullimit sekondar, dhe pjesa e sinkronizuar e rezerves se rregullimit terciar.

“Njesi Balancimi” një njësi gjeneruese e aftë për të bërë oferta dhe propozime për mekanizmin e balancimit.

“Mekanizmi i Balancimit” nje mekanizem i operuar nga Operatori i Tregut te OST nepermjet te cilit pranohen oferta dhe propozime me qellim qe te arrihet ballancimi fizik i SEE.

“Disbalanca” është diferenca midis fluksit të energjisë të përcaktuar nga një kontratë dypalëshe (psh. Nominimi fizik i programit) dhe fluksit aktual të matur të energjisë, për një orë të caktuar.

“Perfaqesues i Autorizuar” eshte person i ngarkuar zyrtarisht nga Perfaqesuesi ligjor i kompanive OST sh.a dhe KESH sh.a per te garantuar zbatimin e kesaj Kontrate.

“Tarifat e Shërbimeve Ndhmëse” Një listë tarifash të miratuara nga ERE.

“Tarifat e Shërbimit të Balancimit” tarifat e përcaktuara në Rregullat e Tregut të Energjisë Elektrike të miratuara nga ERE.

“Faturë Paraprake” per efekt te kesaj kontrate me fatura paraprake do te kuptohet dokumenti shkresor, i dërguar nga OST sh.a., i cili permban përcaktimet e bëra në nenin 11.

“Faturë tatimore” për efekt të kësaj kontrate me faturë do të kuptohet fatura tatimore për sigurimin e shërbimeve ndihmëse dhe të balancimit, i cili përmban përcaktimet e bëra në nenet 11 dhe 13.

Neni 2

Objekti i kontrates

Objekt i kesaj kontrate eshte percaktimi i te drejtave dhe detyrimeve te paleve per skedulimin, deklarimin dhe garantimin ne sasine dhe cilesine e kerkuar te sherbimeve ndihmese dhe shërbimet e balancimit. Menyren e llogaritjes dhe faturimin e sherbimeve ndihmese dhe shërbimeve të balancimit.

Neni 3

Detyrimet e KESH sh.a.

3.1 KESH sh.a merr persiper te siguroje sherbimet ndihmese dhe shërbimet e balancimit per OST sh.a., ne sasine dhe kohen e kerkuar prej saj dhe sipas kushteve të përcaktuara ne kete kontrate.

3.2 Kjo kontrate për sigurimin e shërbimeve ndihmese dhe sigurimin e shërbimit te balancimit ka prioritet mbi te gjitha kontratat e tjera te shitjeve qe behen nga KESH sh.a..

Neni 4

Shërbimet Ndhmëse që Sigurojnë Kontrollin e Frekuencës dhe Programin e Shkëmbimit

KESH sh.a merr persiper të sigurojë shërbimet ndihmese sipas percaktimeve te paraqitura ne anekset e kesaj Kontrate.

Neni 5

Shërbimet Ndhmëse që Sigurojnë Gjenerimin/Absorbimin e Fuqise reaktive, Mbajtjen e Niveleve të Tensionit

5.1 KESH sh.a merr persiper te siguroje qe gjenerimin/absorbimin e fuqise reaktive, do te garantohet nga njesite gjeneruese, me kerkesen e Qendres Dispecer te OST sh.a ne perputhje me kushtet e lidhjes me Rrjetin e Transmetimit.

5.2 Ne baze te studimeve mbi shperndarjen e fluksit dhe nivelet e tensionit, Qendra Dispecer e OST sh.a. udhezoi Njesite Gjeneruese te KESH sh.a te mbajne nivele tensioni te specifikuar ne pikat e lidhjes se tyre me Sistemin e Transmetimit. .

5.3 Kerkesat minimale per Njesite Gjeneruese te KESH sh.a qe do te marrin pjese ne sigurimin e sherbimeve ndihmese percaktohen ne Aneksin 2.

Neni 6

Mundesia per Ristartim

6.1 KESH sh.a merr persiper te mbaje grupe diesel ne te tre centralet e saj, per te mundesuar ristartimet e tyre ne mungese te tensionit ne piken e lidhjes me rrjetin e transmetimit.

6.2 KESH sh.a duhet te garantoje qe grupet diesel ne secilin prej centraleve, duhet te jene ne kushte te mira dhe ne gadishmeri ne cdo kohe, ne menyre qe agregatet te startohen pa fuqi te jashtme nga Sistemi i Transmetimit.

Neni 7

Mos-sigurimi i Sherbimeve Ndhmëse

7.1 Nese KESH sh.a. nuk siguron shërbimet ndihmëse të percaktuara ne kete kontrate, do te jete pergjegjes per mbulimin e kostove të OST sh.a. per zevendesimin dhe sigurimin e ketyre sherbimeve, nepermjet programeve te kompensimit.

7.2 Kompensimi i devijimeve nga programi i shkembimit, i livrimit te energjise ne rrjetin interkonektiv ose i terheqjes se energjise nga rrjeti interkonektiv, jashte programit te shkembimit, behet nepermjet programeve te kompensimit, qe llogariten nga Qendra Koordinative e Rajonit, me baze javore, dhe jane te detyrueshme per tu zbatuar nga cdo zone kontrolli (OST), per tu livruar/terhequr nga rrjeti interkonektiv, sipas tarifave (blloqe orare) te ENTSO-E.

Neni 8

Detyrimet e OST sh.a (për shërbimet ndihmëse).

OST sh.a do te dergoje ne KESH sh.a skedulim vjetor jo me vone se 1(nje) Dhjetori per vitin pasardhes, skedulim mujor jo me vone se 10 dite parpara fillimit te muajit per muajin pasardhes, te cilet do te paraqesin ne menyre indikative kapacitetin ne MW te rezerves se sinkronizuar (automatike dhe jo automatike). Skedulimi javor do te dergohet jo me vone se ora 12:00 a.m e dites se fundit te punes (e Premte) per javen pasardhese. Ky skedulim do te percaktoje, per ditën e mesatarizuar te javes se ardheshme, kapacitetin ne MW me baze orare, te kapacitetit rezerve te rregullimit sekondar (automatik) per te dy drejtimet rritje/ulje, dhe te kapacitetit rezerve te rregullimit terciar (jo automatik) per te dy drejtimet rritje/ulje. Gjithashtu, skedulimi do te tregojë afersisht numrin e oreve kur per agregatet ne pune mund te kerkohej te punojne ne regjim mbieksitimi ose neneksitimi, brenda kurbes se mundesise te cdo agregati. Normalisht ky skedulim eshte i vlefshem per te gjitha ditet e javes ne avance. Ne rast se do te kete ndryshime te regjimit te punes (ngarkeses se

parashikuar te vendit), OST mund te emetoje skedulimin e ri, gjithmone perpara ores 12:00 te dites korente, per ditën ne avance.

Neni 9

Kontrolli, monitorimi dhe testimi

Aktivitetet e kontrollit monitorimit dhe testimit per njesite gjeneruese, që do te marrin pjesë në sigurimin e shërbimeve ndihmese, do te realizohen ne perputhje me piken IV.12 te Kodit te Rrjetit. Ne vecanti, monitorimi i kapacitetit rezerve do te behet nepermjet sistemit SCADA qe eshte disponibel si per Operatorin e OST ashtu edhe per Operatorin e KESH per centralet e tij. Vleresimi i disponibilitetit dhe i aftesise rregulluese te kapacitetit rezerve ne kohe reale, do te behet nepermjet treguesit te devijimit nga programi i shkembimit (ACE), qe normalisht duhet te jete brenda intervalit ± 10 MW.

Neni 10

Çmimi për sigurimin e shërbimeve ndihmëse

10.1 Çmimi per Sherbimet Ndhimese do te jete cmimi qe do te miratohet nga ERE, bazuar ne metodologjine qe do te miratoje kjo e fundit per percaktimin e cmimit per ofrimin e shërbimeve ndihmese.

10.2 Palet bien dakort qe cdo cmim dhe/ose tarife e re qe do te percaktohet nga ERE pergjate afatit kohor të vlefshmërisë se kesaj kontrate, apo ndryshime të tjera ne aktet rregullatore, do të zbatohet nga palët pa patur nevojën e amendimit të kontratës.

Neni 11

Llogaritja/Matja, faturimi i shërbimeve ndihmese

11.1 Brenda dates 10 te cdo muaji, per muajin paraardhes, OST do te pregatise dhe dergoje ne KESH nje fature paraprake me informacionin e nevojshem per sasine e shërbimeve ndihmese te vendosura ne dispozicion te saj nga ana e KESH. Fatura paraprake do te shoqerohet me tabelat perkatese qe japin informacion per cdo central/agregat, me baze orare, per kapacitetin max te mundeshem te gjenerimit, kapacitetin min te mundeshem te gjenerimit, energjine e gjeneruar, kapacitetin rezerve ne drejtimin rritje te gjenerimit, kapacitetin rezerve ne drejtimin ulje te gjenerimit, si dhe kapacitetin e rezerves te kerkuar nga OST ne skedulimet javore te muajit.

11.2 Energjia e prodhuar nga cdo agregat do te vleresohet nga regjistrimet e sistemit te matjes (qendra e menaxhimit te energjise ne OST), me baze orare. Kapaciteti rezerve ne drejtimin rritje do te vleresohet si difference e kapacitetit max te mundeshem me energjine e prodhuar ne oren perkatese. Kapaciteti rezerve ne drejtimin ulje do te vleresohet si difference e energjise se prodhuar me kapacitetin min te mundeshem ne oren perkatese. Keto te dhena (vleresime) do te perdoren per verifikimin e kapacitetit rezerve disponibel ne oret kur devijimi nga programi i shkembimit (ACE) do te rezultojë me i madh se ± 20 MW. Ne rast se per oret e identifikuara me ACE $>\pm 20$ MË, do te rezultojë mos-disponibiliteti i kapacitetit rezerve ne drejtimin respektiv rritje (+), ulje (-), ne masen me shume se $\frac{1}{2}$ e kapacitetit te kerkuar nga OST ne oren perkatese, atehere keto ore do te reduktohen nga numri total i oreve te muajit perkates per te cilin behet llogaritja e shumes qe duhet te faturohet per disponibilitetin e kapacitetit rezerve, sipas drejtimit respektiv ne rritje/ulje. Per thjeshtesi ne llogaritje dhe paraqitje, kapaciteti rezerve, sipas llojit sekondar/terciar dhe drejtimit ne rritje/ulje, do te vleresohet me nje vlere te vetme, qe paraqet mesataren e kapacitetit te kerkuar nga OST per cdo ore te muajit, bazuar

ne skedulimin javor me baze orare qe i dergohet KESH-it nga ana e OST. Me fiksimin e ketyre parametrave, pra te kapacitetit mesatar dhe numrit te oreve kur eshte bere disponibel ky kapacitet, llogaritja e shumes qe do te paguhet, behet sipas formule: 11.3 Me marrjen e fatures paraprake nga OST, brenda 5 diteve, KESH pergatit faturen (tatimore) sipas rregullave te faturimit ne fuqi, dhe e dergon ne OST. Meqenese te dhenat (SCADA dhe rezultatet e matjes) per kryerjen e llogaritjeve jane te njejta per te dy palet, nuk pritet te kete mosmarreshje (diferenca) per saktesine e llogaritjeve ne faturen paraprake. Ne rast se nje gje e tille do te ndodhe, palet fillojne nje proces identifikimi dhe sqarimi te bazuar ne tabelat shoqeruese me baze orare per cdo agregat, deri sa te arrijne ne sinkronizimin e rezultateve.

Neni 12

Shërbimi i Balancimit

12.1 OST siguron energjine balancuese te nevojshme per te mbuluar disbalancat e krijuara nga pjesmarrësit e tregut, nga KESH sh.a nëpërmjet kësaj kontrate.

12.2 Shërbimi i Disbalancës së Energjisë sigurohet kur ka një diferencë ndërmjet sasisë së prodhimit që është programuar një ditë më parë ose që është prodhuar në kohë reale dhe të konsumit (ngarkesës) në kohë reale. Ai përfshin devijimet nga programet e transaksioneve dypalëshe. Ai mbulon gjithashtu flukset e paparashikuara të energjisë në sistem (për shembull nga sistemet jashtë Shqipërisë).

12.3 Një gjenerator është ne disbalance negative kur gjenerimi i tij i matur është më i vogël se livrimi i tij i kontraktuar.

12.4 Një furnizues (i kualifikuar/klient i kualifikuar/OSSh) është ne disbalance negative kur konsumi i tij matur është më i madh se kërkesa e tij e kontraktuar.

12.5 Një gjenerator është ne disbalance positive kur gjenerimi i tij i matur është më i madh se livrimi i tij i kontraktuar.

12.6 Një furnizues (i kualifikuar/klient i kualifikuar/OSSh) është ne disbalance positive kur konsumi i tij i matur është më i vogël se kërkesa e tij e kontraktuar.

12.7 Disbalancat brenda nivelit të përcaktuar ne Rregullat e Tregu te Enejgjise Elektrike do të kompensohen ne natyre ne baze ne javen pas operimit.

Neni 13

Çmimi i energjisë për sigurimin e shërbimit të balancimit

13.1 Çmimi i Energjisë se Disbalancimit eshte cmimi me te cilin energjia e balancimit do te paguhet.

13.2 Çmimi per Energjine Balancuese do te jete çmimi i llogaritur sipas Rregullave te Tregut te miratuar nga ERE, ku:

- a. Çmimi i Energjisë Balancuese llogaritet per cdo muaj me cmimin maksimal te blerjes se energjise elektrike ne tregun e parregulluar nga KESH sh.a plus 10% te ketij cmimi ose ne mungesen e tij me cmimin e blerjes se energjise elektrike nga FPSH prej prodhuesve te vegjel, Hec-eve te rinj koncensionar, te miratuar nga ERE plus 20% te ketij cmimi, per disbalancat negative.

- b. Cmimi i Energjise Balancuese ne rastet e disbalancave positive do te jete cmimi i Gjenerimit Publik.

13.3 Palet bien dakort qe cdo cmim dhe/ose tarife e re qe do te percaktohet nga ERE pergjate afatit kohor të vlefshmërisë se kesaj kontrate, apo ndryshime të tjera ne aktet rregullatore, do të zbatohet nga palët pa patur nevojën e amendimit të kontratës.

Neni 14

Llogaritja/Matja, faturimi i energjisë për shërbimin balancues

14.1 Cdo muaj OST sh.a do te beje shumen aritmetike te 24 oreve të disbalancave disballancave (pozitive dhe negative) mujore.

14.2 Brenda dates 5 te muajit n+1, KESH sh.a i dergon OST sh.a cmimin mesatar (te ponderuar) te importeve te energjise elektrike per muajin n.

14.3 OST sh.a brenda dates 10 te muajit n+1 do ti dergoje KESH sh.a faturën perkatese. Ne llogaritjen e pagesave OST Sh.a do te perdore kursin mesatar te kembimit te Euro/leke te muajit n te publikuar nga Banka e Shqiperise.

Neni 15

Pagesa e Shërbimeve Ndhmëse dhe Energjisë për Shërbimin Balancues

15.1 OST do te kryejë pagesën ne KESH sh.a. kundrejt vlerave të faturave mujore perkatese per sherbimet ndihmese. Pagesa do të bëhet brenda dites se 30 te muajit kalendarik ne te cilen eshte leshuar sejcila prej faturave nga KESH sh.a.

15.2 Vonesa në kryerjen e pagesës: Nëse OST sh.a. dështon në kryerjen e pagesës brenda afatit të përcaktuar në këtë Kontratë, shpërblimi për dëmet e shkaktuara si rezultat i vonesës, konsiston në pagimin e kamatvonesë në masën e: Për gjashtëmujorin e parë të vitit, sa norma e interesit të marrëveshjeve të riblerjes dhe të anasjella të riblerjes (REPO dhe REPO të anasjella), miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë në mbledhjen e fundit të vitit paraardhës, duke i shtuar 8 (tetë) pikë përqindjeje dhe për gjashtëmujorin e dytë, sipas normës së miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë në mbledhjen e fundit përpara datës 1 korrik të vitit korrent, duke i shtuar 8 (tetë) pikë përqindjeje. Kamatvonesa paguhet pa qenë i detyruar që KESH të provojë ndonjë dëm. Në llogaritjen e kamatvonesës nuk përfshihet data kur kryhet pagesa. Vlera totale e kamatvonesave të aplikuara për cdo faturë nuk mund të kaloje vlerën e vetë faturës.

Neni 16

Mos –Performanca per Shkak te Forces Madhore

16.1 Pervec se kur specifikohet ndryshe ne kete kontrate, "Forca Madhore" per qellimet e kesaj kontrate do te thote nje ngjarje jashte kontrollit te arsyeshem te nje pale qe e pengon ate pale te realizoje disa ose te gjitha detyrimet e kesaj kontrate. Ngjarjet e forces madhore do te perfshijne pa kufizim:

a) nje ngjarje ose nje akt natyror ose shoqeror qe ndodh ne vend, si termetet, ciklonet, rrufete, permytjet, shperthimet vullkanike, zjarret, lufta, konfliktet e armatosura, kryengritjet, aktet terroriste, te cilat pengojne secilen pale te permbushe detyrimet e saj sipas kesaj kontrate, si dhe akte ose ngjarje te tjera, te cilat jane jashte kontrollit te mundshem te nje pale dhe nuk ndodhin per faj te saj dhe qe pala nuk eshte ne gjendje t'i eliminoje ato, edhe pse ka ushtruar sic duhet aftesite, perpjekjet dhe kujdesin e saj, si dhe rastet e parashikuara nga neni 47 i Ligjit nr. 9072 te dates 22.05.2003 "Per Sektorin e Energjise Elektrike", (i ndryshuar).

16.2 Nese nje pale pengohet plotesisht ose pjeserisht per shkak te Forces madhore, ne kryerjen e detyrimeve te saj per levrim dhe pranim sipas kesaj kontrate dhe kjo pale respekton kerkesat e pikes 13.3 te ketij neni, do te konsiderohet se nuk ka ndoshur asnje shkelje ose mospagim nga ana e Pales Pretenduese dhe ajo do te clirohesh nga keto detyrime per ate periudhe kohore qe kjo Force Madhore e pengon performancen e saj. Asnje detyrim per te paguar demet (**Zhdentimet per Paaftesine per Levrim dhe Pranim**) nuk do t'i kerkojhet dhe merret Pales lidhur me sasite e palevuara respektivisht te pamarrat si rezultat i Forces Madhore.

16.3 Sa me shpejt qe te jete e mundur, pasi kontaton Forcen Madhore Pala qe kerkon perjashtim nga detyrimet e veta, do te njoftoje Palen tjeter per ngjarjen e Forces Madhore dhe, per aq sa eshte e mundur do t'i siguroje nje vleresim jo-detyrues mbi zgjatjen dhe kohezgjatjen e prishme te paaftesise se saj performuese. Pala Pretenduese do te perdore gjithë perpjekjet ekonomikisht te favorshme dhe te ligjshme per te lehtesuar efektet e Forces Madhore dhe gjate vazhdimit te Forces Madhore, do t'i siguroje Pales tjeter te dhena te perditësuar, mbi zgjatjen dhe kohezgjatjen e prishme te paaftesise performuese.

Neni 17

Garancitë dhe Mbështetja e Kredisë

17.1 Shitesi dhe Bleresi jane te detyruar te leshojne ne kuadrin e kesaj kontrate perkatesisht :

Bleresi nje Garanci financiare dhe Shitesi nje Garanci performance, sipas termave te me poshtem:

- a- **Garancia Financiare:** Për te mbuluar risqet e aftësisë paguese të Bleresit ndaj Shitesit lidhur me sasinë e energjisë elektrike të livruar për të siguruar plotësimin e menjëhershëm të të gjithë detyrimeve të tjera që rezultojnë nga kjo kontratë, Blerësi do të ketë ngurtësuar, 10 ditë kalendarike përpara muajit përkatës të livrimit, në favor të Shitësit, garancinë bankare në vlerën monetare që i korrespondon 1/2 te sasisë mesatare mujore të energjisë elektrike të planifikuar, e cila do të jetë e vlefshme deri në datën e fundit të muajit pasardhës të muajit të livrimit te energjise me cmim shitje te percaktuar sipas kesaj kontrate. Garancia Bankare duhet të lëshohet nga një bankë e nivelit të dytë të licensuar në vend.

- b- **Garancia Performancës:** Në rast se shitësi dështon të përmbushë detyrimet e tij për livrimin e energjisë elektrike sipas skedulit të paraqitur nga Blerësi, për më shumë se tre ditë radhazi, atëherë Blerësi ka të drejtë të kërkojë nga shitësi vendosjen e një garancie performance në formën e një garancie financiare në një nga Bankat e nivelit të dytë të licensuar në vend, në vlerën që i korrespondon sasisë mesatare të energjisë elektrike të Programuar në një javë (- GWh) me çmimin e blerjes të miratuar nga ERE.

Pas marrjes së njoftimit me shkrim, Pala tjetër brenda tre (3) Ditëve Pune do të sigurojë Palës Kërkuese Garancinë e kërkuar të Performancës.

17.2 Ndryshimi i Dëmshëm Material: Një Ndryshim i Dëmshëm Material do të ketë ndodhur nëse ka ndodhur një ose më shumë nga ngjarjet e specifikuar nga vete Palet.

Neni 18

Zgjidhje e Mosmarreveshjeve dhe Ligjet e Zbatueshme

18.1 Per cdo gje te pashprehur ne kete kontrate, palet do ti referohen dispozitave te legjislacionit qe rregullojne sektorin e energjise elektrike.

18.2 Kjo kontrate do te zbatohet ne perputhje me te gjitha aktet normative me fuqi juridike ne territorin e Republikes se Shqiperise.

18.3 Ne rast te lindjeve te mosmarreveshjeve gjate zbatimit te kesaj kontrate, Perfaqesuesit e autorizuar per cdo Pale, do te tentojne me mirebesim te zgjidhin mosmarreveshjen sa me shpejt qe te jete e mundur. Ne qoftese Perfaqesuesit arrijne ta zgjidhin mosmarreveshjen, zgjidhja do t'iu njoftohet Paleve me shkrim dhe do te jete detyruese per ato. Ne qoftese Perfaqesuesit nuk mund ta zgjidhin mosmarreveshjen brenda nja afati kohor te arsyeshem por jo me te gjate se 40 dite kalendrike, ose ne qoftese nje Pale nuk arrin te zgjedhe nje perfaqesues, brenda 10 (dhjete) ditesh kalendrike nga njoftimi me shkrim i ekzistences se mosmarreveshjes, atehere secila praj Paleve ka te drejte t'i drejtohet ERE-s, per zgjidhjen e mosmarreveshjes.

18.4 Secila pale ka te drejte qe brenda 10 (dhjete) ditesh kalendrike, nga dita qe ka marre njoftim per vendimin e ERE-s, do t'i drejtohet Gjykates se Rrethit Tirane per zgjidhjen e mosmarreveshjes.

Neni 19

Ndryshimet

Kjo kontrate mund te ndryshohet vetem me nje dokument te shkruar te firmosur nga te dyja Palet dhe te miratuar nga ERE.

Neni 20

Klauzola Perfundimtare

20.1 Palet njohin risine dhe perkohshmerine e kesaj kontrate dhe si rrjedhoje njohin faktin se paraqitet nevoja per te patur nje periudhe prove dhe nje nivel te mire fleksibiliteti gjate vazhdimit te saj.

20.2 Ne perputhje me sa me siper, Palet bien dakord qe do te: (i) ndermarrin te gjitha veprimet qe jane te arsyeshme, ne mirebesim, qe jane te nevojshme per te siguruar vijimesine e sherbimit dhe aplikimit te kesaj Kontrate; (ii) negociojne dhe te amendojne kete Kontrate kur eshte e nevojshme per tu pershtatur me te gjitha ndryshimet ne aktet normative me fuqi juridike ne territorin e Republikes se Shqiperise; (iii) pervec rasteve kur pershkruhet ndryshe ne kete Kontrate te ruajne sic parashtrohet ne kete kontrate, te mos e nderpresin ose te pezullojne

permbushjen e ndonje detyrimi si rezultat i ndonje vendimi ne pritje per ndonje debat ndermjet paleve.

Neni 21

Hyrja ne Fuqi dhe afati i zbatimit te Kontrates

21.1 Kjo kontratë nënshkruhet nga palët dhe hyn në fuqipas miratimit nga ERE.

21.2 Kjo marreveshje ka afat 1 (nje) vjecar dhe i shtrin efektet e saj nga data 01.01.2015 (Data e Fillimit) deri ne daten 31.12.2015.

Mbahet ne 3(tre) kopje origjinale, nga nje per secilen pale dhe nje per ERE.

Per

**KORPORATEN ELEKTROENERGJITIKE
SISTEMIT TE SHQIPTARE, KESH SH.A.
TRANSMETIMIT, OST SH.A.
ADMINISTRATORI
Agron HETOJA**

Per

**OPERATORI I

ADMINISTRATORI
Engjëll ZEQO**

Aneksi 1.

Palet bien dakord qe rezerva primare, sekondare, dhe terciare do te sigurohen nga KESH sh.a. duke perdorur burimet e meposhteme. KESH sh.a. do te beje perkjekjet e tij me te mira per te siguruar qe gjate kohezgjatjes se Kontrates do te siguroje sherbimet ndihmese sipas tipit, sasise dhe cilesise sipas kerkeses se OST sh.a.

1. Rezerva e rregullimit primar vendoset ne te gjithë agregatet e lidhur direkt me Rrjetin e Transmetimit, ne menyre sa me uniforme dhe propocionale qe te jete e mundur. (Kodi i Rrjetit IV.7.4.4). Njesite gjeneruese duhet te jene te paisura me Rregullator Automatik te Shpejtesise (RASH). Saktesia e matjes se frekuences per rregullimin primar duhet te jete me e mire ose e barabarte me 10 mHz. Intervali i mos ndjeshmerise se rregullatorit te njesive gjeneruese nuk duhet te kaloje ± 10 mHz. Aktivizimi i Rregullimit Primar ne njesite gjeneruese fillon para se devijimi i frekuences te kaloje ± 20 mHz (qe eshte shuma e saktetise se matjes se frekuences dhe intervali i mos ndjeshmerise se rregullatorit. Sipas planifikimit vjetor qe behet nga ENTSO-E, kontributi i zones tone te kontrollit ne rregullimin primar per vitin 2014 eshte 7 MË, nga mbi 3000 MË qe eshte rezerva totale e ketij rregullimi per rrjetin sinkron te ENTSO-E, dhe konstantja e vendosur ne rregullatore (karakteristika fuqi – frekuence e rrjetit) 60 MË/Hz, nga 26 905 MË/Hz qe eshte konstantja totale e rrjetit sinkron. Ne rastin kur Sistemi Elektroenergjitik punon i izoluar nga sistemet fqinje, rezerva minimale e rregullimit primar vendoset jo me e vogel se **5%** e ngarkeses totale te sistemit.
2. Rezerva e rregullimit sekondar perdoret (ne menyre automatike) ne rast te devijimit te frekuences nga vlera nominale dhe/ose te balances se shkembimit nga vlera e programuar. Kjo rezerve vendoset ne agregatet/centralin rregullues te destinuar per kete qellim. Sipas Manualit Operacional te ENTSO-E (Policy 1), per llogaritjen e kesaj rezerve, ne menyre orientuese, perdoret formula e meposhtme:

$$R = \sqrt{aL_{\max} + b^2} - b, \text{ ku } a = 10, b = 150, \text{ dhe } L \text{ eshte ngarkesa e konsumit.}$$

Rregullimi Sekondar shfrytezton ne menyre te centralizuar dhe te vazhdueshme Rregullimin Automatik te Gjenerimit, duke modifikuar piken e punes te fuqise aktive te njesive gjeneruese me ngarkese te rregullueshme te cilat marrin pjese ne rregullimin sekondar, per nje periudhe kohe qe fillon pas disa sec e deri ne 15 min pas incidentit. Saktesia e matjes se frekuences per Rregullimin Sekondar duhet te jete ndermjet 1.0 mHz dhe 1.5 mHz.

3. Rezerva e rregullimit terciar eshte rezerve jo automatike qe aktivizohet me kerkesa te Operatorit te Sistemit, dhe perdoret per te mbajtur ne efektivitet rezerven e rregullimit sekondar kur kjo ezaurohet, dhe amortizimin ne nje fare mase te incidenteve te mundeshme ne gjenerim. Bazuar ne faktin se njesite gjeneruese te lidhura ne rrjetin e transmetimit, jashte juridiksionit te KESH-it, jane me kapacitet te instaluar te rendit 10 – 15 MË, ne kete kontrate (per efekt pagese) do te merret ne konsiderate vetem rezerva terciare e sinkronizuar. Ne rast se nje nga agregatet e KESH-it del jashte pune per shkak avarie, ai duhet te zevendesohet nga agregati rezerve brenda te njejtit central, ose nga

agregatet ne centralet e tjera te KESH-it, brenda nje intervali prej rreth 10 minutash, me qellim rivendosjen sa me te shpejte te rezerves sekondare dhe terciare te sinkronizuar, te kerkuar nga OST ne skedulimin javor perkates.

Ne tabelen e meposhtme jepen centralet dhe kapaciteti i instaluar i Njesive Gjeneruese te cilat do te sigurojne sherbimet ndihmese per Sistemin Elektroenergjitik.

Centrali	Kapaciteti i instaluar ne MW
Fierza	4 x 125
Komani	4 x 150
V.Dejes	5 x 50

Alokimi i kapacitetit te rezerves per te tre llojet e rregullimit te gjenerimit, ne varesi te ngarkeses se konsumit ne MË, duke perdorur formulat e lart-permendura, dhe duke plotesuar kriterin e rezerves sinkrone ne nivelin 5 – 6 % te ngarkeses se konsumit, jepet ne tabelen e meposhtme:

Ngarkesa	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600
R.primare	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
R.sekondare	16	19	22	25	27	30	33	36	38	41	44	46
Rezerva automatike	21	24	27	30	32	35	38	41	43	46	49	51
R.terciare	13	15	18	20	23	25	28	30	33	35	38	40
Rezerva e sinkronizuar	33	39	44	50	55	60	66	71	76	81	86	91
Kapaciteti llogarites	28	34	39	45	50	55	61	66	71	76	81	86

Aneksi 2

Çdo Njese Gjeneruese qe merr pjese ne sigurimin e sherbimeve ndihmese minimumi duhet te kete aftesite e meposhtme:

- Te gjeneroje dhe te operoje me parametra normal per frekuenca te Sistemit te Transmetimit ne diapazonin 49.5 Hz – 50.5 Hz.
- Te mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit per frekuenca ne Sistemin e Transmetimit ne diapazonet 47.5 Hz – 49.5 Hz dhe 50.5 Hz – 52.5 Hz per nje kohe prej 60 minutash.
- Te mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit per frekuenca ne Sistemin e Transmetimit ne diapazonet 47.0 Hz – 47.5 Hz per nje kohe prej 20 sekonda. Kjo kerkohe per çdo here qe frekuenca eshte nen 47.5 Hz.
- Te mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit per frekuenca ne Sistemin e Transmetimit ne diapazonet 52.5 Hz – 53 Hz per nje kohe prej 5 sekonda. Kjo kerkohe per çdo here qe frekuenca eshte mbi 52.5 Hz.
- Te mbetet e sinkronizuar me Sistemin e Transmetimit gjate ndryshimit te frekuences ne Sistemin e Transmetimit ne vlera me te medha dhe te barabarta me 0.5 Hz per sekond.
- Te vazhdoje operimin ne minimumin e specifikuar te Gjenerimit brenda vlerave 49.8 Hz – 51.0 Hz.
- Te mbetet e sinkronizuar gjate ndryshimit te nivelit te tensionit ne Sistemin e Transmetimit ne vlera me te medha dhe te barabarta me 10%.

- viii. Te vazhdoje operimin ne perputhje me Kurben e Aftesise Reaktive sic kerkohet nga Sistemi i Transmetimit per mbajtjen e niveleve te Tensionit.
- ix. Te vazhdoje te mbetet i sinkronizuar gjate prishjes se balances gjenerim – ngarkese sipas standarteve IEC 60034-1.
- x. Vlera e rrymes se Lidhjes se Shkurter duhet te jete sipas standarteve IEC 60034-1.
- xi. Gjenerimi Minimal: jo me i madh se 35% e Kapacitetit Nominal.
- xii. Aftesia per Rritjen e Gjenerimit: jo me i vogel se 1.5% e kapacitetit nominal per minute, kur njesia eshte ne kushte normale operimi.
- xiii. Aftesia per Uljen e Gjenerimit: jo me i vogel se 1.5% e kapacitetit nominal per minute, kur njesia eshte ne kushte normale operimi.
- xiv. Njesite Gjeneruese duhet te vazhdojne te operojne dhe kur profilet e tensionit ne Sistemin e Transmetimit jane ne nivelet e paraqitura ne tabelen e meposhteme:

Niveli i Tensionit	Lidhur ne:	Ne Kapacitet Maksimal $\cos\varphi$	Ne 35% te Kapacitetit Maksimal $\cos\varphi$
99kV – 123kV	110 kV	0.93 – 0.85	0.7 – 0.4
90kV – 100kV		0.85	0.7 – 0.4
140kV – 163kV	150 kV	0.93 – 0.85	0.7 – 0.4
125kV - 140kV		0.85	0.7 – 0.4
198kV – 242kV	220 kV	0.93 – 0.85	0.7 – 0.4
190kv – 200kV		0.85	0.7 – 0.4
360kV – 420kV	400 kV	0.93 – 0.85	0.7 – 0.4
350kV- 360kV		0.85	0.7 – 0.4

Aneksi 3

Formati i skedulimit vjetor, mujor, dhe ai javor qe do te perdoret si baze per llogaritjen e kapacitetit rezerve, sipas llojit te rregullimit dhe drejtimit, jepet ne tabelen e meposhtme.

Vlerat e vendosura ne tabele jane vetem per demonstrim, pasi ato paraqesin ngarkesen (konsumin) me baze orare, per ditën e mesatarizuar te vitit 2013, dhe vlerat e llogaritura te rezervës sekondare sipas formule perkatese, si dhe rezervën terciare, ku shuma e te dy llojeve te rezervave (automatike dhe jo) eshte rreth 5-6% te ngarkeses se konsumit te parashikuar per oren perkatese. Kapaciteti llogarites vleresohet per te dy drejtimet e rregullimit, ne rritje dhe ne ulje te gjenerimit. Ne rast se do te kerkohen vlera (kapacitete) te ndryshme per drejtime te ndryshme, atehere ne tabele do te paraqiten me rrjeshta te vecante sipas drejtimit (kater rrjeshta), por menyra e llogaritjes mbetet e njejte.

Dita e mesatarizuar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Mesat
Ngarkesa (konsumi)	635	567	534	523	531	593	741	927	1001	1011	999	991	985	987	979	974	998	1048	1087	1127	1137	1061	923	756	880
R.sekondare (+/-)	20	18	17	17	17	19	23	28	30	31	30	30	30	30	30	30	30	32	33	34	34	32	28	23	27
R.terciare (+/-)	16	14	13	13	13	15	19	23	25	25	25	25	25	25	24	24	25	26	27	28	28	27	23	19	22
Kapaciteti llogarites	72	64	60	60	60	68	84	102	110	112	110	110	110	110	108	108	110	116	120	124	124	118	102	84	98

Me supozimin se tabela e mesiperme paraqet kapacitetin e mesatarizuar te rezervës se kerkuar nga OST per nje muaj te caktuar, atehere menyra e llogaritjes se shumes qe duhet te faturohet per cdo sherbim te kapacitetit rezerve, jepet ne tabelen e meposhtme, ku eshte perdorur formula:

Shuma [€] = kapaciteti [MW] x (numri i oreve) x cmimi [€/MWh]

Emertimi i kapacitetit rezerve, tekerkuar nga OST	Kapaciteti ne MW	Vleresimi i oreve te muajit, kur kapaciteti rezerve eshte bere disponibel	Cmimi ne €/MWh	Shumamujore ne €
R. sekondare +	27	720	X ¹	Y ¹
R. sekondare -	27	720	X ²	Y ²
R. terciare +	22	720	X ³	Y ³
R. terciare -	22	720	X ⁴	Y ⁴
Shumatotale	98			Y

Per kete rast, vleresimi i oreve eshte bere i plote, per muajin me 30 dite, pra me supozimin se per cdo ore te muajit ne fjale, devijimi nga programi i shkembimit ACE ka rezultuar me i vogel se ± 20 MW, qe do te thote se per cdo ore te ketij muaji ka qene disponibel rezerva e nevojshme per te bere rregullimin. Ne rast se nga realizimi i grafikut dispecer me baze orare te cdo dite, do te rezultojne ore me ACE $>\pm 20$ MW, atehere (pas verifikimit per cdo rast) keto ore do te reduktohen nga shuma totale e oreve te muajit perkates.

Cmimi i vendosur ne tabele per cdo lloj rregullimi dhe drejtimi, eshte referues. Referenca eshte marre nga te dhenat (tenderi) i zhvilluar nga te kater TSO-te e Gjermanise per vitin 2012, per blerjen e ketij lloj sherbimi (rezerva sekondare, terciare). Gjithsesi, palet do te zbatojne nenin 10.4 te kesaj Kontrate.